جريدهٔ شرقيه
(تاريخ تاسيسى ١٢٩٣)

ՇԵՐՔԻՏԷԻ ԵԱՐԴԻՈՅԷ

ԵԷՎԱՍԻ ՍԻՅԱՍԻ ԿԱԶԵԹԱ

Թարիխը թէէսիսի 1877

امتياز صاحبى دكران جمعيت جمعيت جمعيت
مؤسسى دكران جمعيت جمعيت جمعيت
بك اوغلنده كوچك پارمق قپوده ايكنجى
قاغنده ١٣ نومرولى دائرهٔ مخصوصه‌سنده

ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՎ ՎԱՃԱՌՔԻ
ՏԵՂԻ՝ ԿՈՍՏԱՆԴՆԻՊՈԼԻՍ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԼԵԱՆ
Մխիթարեան Տիգրան Մելիքեանեան
Պէյօղլուգեան Քիւրեմիտ Բաղճաճ Գաբրջաճ
Իսկէ սոգաղլըճեան Նո՝ 13
ՅՕԳԱԲԵՐԹԱՅ

ՄԵՇԼԷՑԽԷԹ ԱԼԱՅԸ

Շեյխիւլիսլամ Խայրի Էֆ.ենին էսքարիլէսի պինանէն Խմիթիա Էֆէնտի իզէրինէ "մէնէտը Մէշլէսէթ Մուսա Քեազիմ Էֆ.ի" հաղթելինէ թէվճիհ պույրուլուրը վէ ինի ինչէտեն—սաքրա Մէշլէսէթ ասրը ինա ծանուցմուշ սրը։ Մուսա Քեազիմ Էֆ.ի Մասէյնը Հիւսայնան վէ անոնց խէլիֆէսի մէշլէսէ հանէսինէ գիրիշիլէրինէ զանանէյէ արդը չիքարան էյլէ-սանսա ուզրա բէսամ, էնպիսէրինի պիս զարդգ Սէքայը Հիսայնան Թաս օլան ակրանի ինչ մուֆարէ-թա վէ էյլէսէն սոնրա սանի 4 գունա սոթինգոթլա Սիրքէճիյէ սանճէրէ էրմիշ սրը։ Պուրատա քէր Ալի Ճանազարա Քարաֆէնտան բէսամ իչա օլունարդը կիպի, ապը Ալի թէշրիֆամ մէշմուրլարը քարաֆէնտան տա խմիզպալ լասի-թի իզրա խարիզ վէ Ըսիապը Սարիսէն Թարսիս օլունան արապա-սան ինչ իբիսինտէ թէշրիֆամ էնդուրլարը, իսլանճի արապասա մէր Հիսայնը սեանը մէշրի-մէ Մուսա Քեազիմ Էֆ. պուլ-մանդան Պինանէն պիլուսուզ գանը վէ մուֆթի Էֆ.ինէրին Շեյխիլ-իսլամ Խայրի Էֆ.ենին Իսլամբէյնին ասքանա ալիյանա վէ մէշրուտիյէթը մուպահաճէրինա ճասանը գարիպանա տաճիրէ մուռաճաաթ էյլէմէսի ինչուն Մուսա Քեազիմ Էֆ.ի զանանանը

մինչեւ ասքերիւէսիտէն պիր գաթ Պոլսէն կաղեթալարընտան պիրինտէ եաղսըմը պիր մէգալէտէ թարաֆէրը տէնէսանիրին իրա իթտիքլէրի թանքիմաթը սուրուսարրաղ Քէտիգ խանէրէն դէշ էնտասընտա Ալէքսանտրիէյի օրտուլարը՝ իճրա իթտիքլէրի թանքիմաթ իլէ ճէպհէլէրինը նատաբիլի թէսիսիր պիր հալէ իգրաղ իթտիքլէրի ճինէթլի ժէնէրալ Սարայլը թէարրուզի պիր հալէ կէջէպկիմէսի իչին պու կիւն իտարէսի ալթընտաքի օրտուները իլի միալի զուվվէթէ միւնթազ պուլընտուղունը վէ օ թատիրտէ պիրէ Սէլանիկ-Պուլկար ճէպհէսինին նարմասը իմքան խարիճինտէ օլտուղունը պէյան ինմէքտէ տիր։ Ժէն. Սարայ Պալգանլարտա միւամիրը պիր գաալիյէթի կէօսթէրէպիլմէսինի իմքան խարիճինտէ կէօրտիւկի ճինէթլէ լաւգալլ պու կիւն իթիլաֆ օրտուլարընտան Եունան թօբրաղը տախիլինտէ իշղալ իթտիկի ճէպհէյի միւտաֆէնա իէպիլմէք իչիւն թանքիմաթա հիւմմալը պիր գաալիյէթ իկէ անկամ իթմէքտէ վէ պիլխասսա Քէլէնտիր մանթըզասընը թանքիմ էյլէմէքտէ տիր։ Էյտամը ախիրէտ Սէլանիկ լիմանընտա վասըլ օլան նագլիյէ վաբօրլարընդն գարայա չըգարտըգլարը ասքէրէր ճիւզի պիր մըգտարտա տուր։ Թօբլարընդն թէպտիլ մէվզը Թրատիրլիմէսի վէ Խամէնիլէն նէրլերէ նէրլէնիրիմէսի իչիւն Ֆրանսատան Սէլանիկ կէմիլրիլէն պարկին վէ գամբիրար ինանթալանընդիրը ճինէթլի Պուլանընդիրը պիր գայիտէ հասըլ օլմասը։ Սէլանիկէ նագլ իտիլէճէք օլան Սիրիա օրտուսը պարէյէթիւսույուֆէնէն Խալքիտիք չէպիհ ճէնիրէսինատէ գարայա Թիրաճ Իմիլլէթլէրի ատ սէօյլէնիյօր։—

Ժեն. Սարայը թեպիլիղաբը.—Ժէն. Մարայ Սէլանիկտէ պուլընան Եունան գօլ օրտուսը գօմանատանը Ժէն. Մօսքօնուլօտա պիր թէղբէրէ կէօնաէրէրէք Իմիլլաֆ ասքիրինին մուհաֆազա մէվզուսիյէթի վէ թէքմինի ճէլամէթի իչիւն միւնասիպ կէօրճէկկի ամէզիւճէյ նօղմալարընը Ինղալ իսմէճկինի թէպլիղ իմիշ վէ պու խանուսա Սունան մէէմուրինի ասքէրիյէսի թարաֆընտան քէնտիսինէ միւմանանաթ վէ մուխալէֆէթէտ պուլընըլմասընը թալէպ իմիշ տիր։ Եունան ասքէրլէրի Իմիլաֆ ղըթասը ասքէրիէսի իլէ նէնի պիր միւնազասա վէ իմիթիլաֆա սէպէպիյէթ վերմէք իչիւն պու նուզաթը սէվգիւլճէյիյէյի իշղալա կէօնտերիլէն Ալքանտրէ միւֆրէզէլէրինին էնտայի թէքարրուպընա մէվզբարընը թախլիյէ իտէրէք չէքիլմէքտէ տիրլէր։

Թ.

«Սարայը քրօնիգիրի».— Պուլկիւնքի «Մ. Եֆքեար» ֆլօրինա հատիսէսինատէն վէ Ինկիլիզ Ֆրանսըզլարը Սէլանիկի քէնտիլէրինէ պիր տարիւնտրպ իմթիհանընտան պահալա էզճիանէ յաֆէօր քի. «Բլք խաթըրա կէլէն չէր ժէն. Սարայը Սէլանիկտէ թէարրուզա մանրուզ գալմամագ ֆէլաքէթինէ օղրատըգտան ոնրա —հանգեղաֆէն Ինկ.—Ֆրանսըզլարը Սէլանիկտէ պէքլէտիքլէրի Խէնրիուզլարը վուգար պուլմամըշ օրնար հիսասընա հարգարգանիգինէ տիր— քէնդիսինի թէպրուզպ վէ ամէք հրրա հալէպինէ գաբէմըշ ծրատաղը տիր։ Էօյլէ պիր թէարրուզ քի, իչի հանմլասա Պուլկարլարը Եընդրը եուվարլայատաղ։ Իքինտի հանկոտան Սաֆիայը թուրթարագ Պէրլին-Սիրանդպոլ էօյլունը քէսէճէք, իչինտէ Կրպիսթանը իսպէրիէն թէէնիս իտէճէք վէ պիլմէմէսինէ Պալգանլարտա հաքիմ օլմասը չէպհէսի։ Ինկ. Սարայ ամմա, եուլընդ Ինկիլիզէրէ հաքիմ օլմանը մուհալ։ Թիլինմամիշտա ժէն. Սարայը զու կիւն մէվճուտ զուվվէթի միւպալաղա իլէ հալէա 300000 քիշի սպասլապկա վէ պուն կրաւ էյլավէ իսատիրմէք փէսրա Ֆօրֆուտա այնէն իթիհաֆճիլարընը տէվլէտի կիրալ 80000 Սընրպ ասքէրի, տախի պուլընա պիլէ էօյլէ պիր թէարրուզ կինէ կէօղէ ալընմամաղ։ Ղուվվէր գէուվլէթինէ մուտիլ օլմագտան պիլէ տուն օլան պէօյլէ պիր զուվվէթին եարը էօյտա քէրիչին օլամագընա էլպէթմէէ ժէն. Սարայը չիւանէսի եօղ տըր։ Պալգանլարտա չէօյլէ, պէօյլէ մուվաֆֆագէթի իմթիմալերի իլէ թէարրուզ կէչէպիլմէք իչիւն ինկ.—Ֆրանսըզ զուվվէթլէրինէն,—պաշլըղլարընը միբիմատիէն տօլատըրընմագ թէէմինատիք իլէ — բաղալ 600 պին քիշիլիք պիր զուվվէթ իքթիսատ իթմէսի գաթիին լաղամ տըր։ Ղունա իսէ իմքան եօղ տըր։ Ա հալատ ժէն. Սարայ հանդը մագսէտլէրիլէ պիր թարաֆտան Ֆէօրինայա էլ ատքէյօր, սիկէր թարաֆտան Դավալայա, օրայա օլընմա պիթթապի Տրմամա վէ Սէրբօզ կէօղ տիքէյօր։ Եունան Մակեդոնիասընը թէմամէն իշղալ իթմէք ատէմքէ. օլան պու հարաքէթլէրին մաղսեպ վէ մանէասը նէ՞ օլապիլիր։ Պիւթիւն մակեդոնիասընը իշղալի եուրթիւն մակեդոնիասընը իշղալի եուրթիւն—Ալբանագ միւֆրէզէլէրինին էնտայի թէքարրուպընա մէվզբարընը թախլիյէ իտէրէք չէքիլմէքտէ տիրլէր։

Թ.

«Սարայը քրօնիգիրի».— Պուլկիւնքի «Մ. Եֆքեար» ֆլօրինա հատիսէսինատէն վէ Ինկիլիզ Ֆրանսըզլարը Սէլանիկի քէնտիլէրինէ պիր տարիւնտրպ իմթիհանընտան պահալա էզճիանէ յաֆէօր քի. «Բլք խաթըրա կէլէն չէր ժէն. Սարայը Սէլանիկտէ թէարրուզ կինէ կէօղէ ալընմամաղ։ Ղուվվէր գէուվլէթինէ մուտիլ օլմագտան պիլէ տուն օլան պէօյլէ պիր զուվվէթին եարը էօյտա քէրիչին օլամագընա էլպէթմէէ ժէն. Սարայը չիւանէսի եօղ տըր։ Պալգանլարտա չէօյլէ, պէօյլէ մուվաֆֆագէթի իմթիմալերի իլէ թէարրուզ կէչէպիլմէք իչիւն ինկ.—Ֆրանսըզ զուվվէթլէրինէն,—պաշլըղլարընը միբիմատիէն տօլատըրընմագ թէէմինատիք իլէ — բաղալ 600 պին քիշիլիք պիր զուվվէթ իքթիսատ իթմէսի գաթիին լաղամ տըր։ Ղունա իսէ իմքան եօղ տըր։ Ա հալատ ժէն. Սարայ հանդը մագսէտլէրիլէ պիր թարաֆտան Ֆէօրինայա էլ ատքէյօր, սիկէր թարաֆտան Դավալայա, օրայա օլընմա պիթթապի Տրմամա վէ Սէրբօզ կէօղ տիքէյօր։ Եունան Մակեդոնիասընը թէմամէն իշղալ իթմէք ատէմքէ. օլան պու հարաքէթլէրին մաղսեպ վէ մանէասը նէ՞ օլապիլիր։ Պիւթիւն մակեդոնիասընը իշղալի եուրթիւն մակեդոնիասընը իշղալի եուրթիւն

Պուլկ մէյրլէյօրընընդ վէ բուլգարընդան տէրինինատէն գօրան պիր սէ-ուտարլըգտի։ Փիզ գարէր բրօթէսթօ իսիյօր։ Եաչ սեղրէ։ ատիկերէրինին գանդ եօղ տըր։ Ամէնօր տա պու տիրինին տիրլի ճէպլէրի ճէպ իմմէտիկի իմքանարդ ամրա նէ՞ինինդ էքանիք տիր։ Նէ՞ սէպպու Լոնդրայէ՞ օրընընդ։ Պու ճէնանէթէ տիրի սէվգիթիմէք իչիւն պիր բէնպէրտէ գարարլընը։ Ինչէ օ բէնպէր վէ ասամի արգիւ իսէրբէ՞նիդ, պէն օլանդրմ։ Նէ՞ինընդա պէ՞յէ ճէֆիթլիքտէ գալմադ ինթիսար տէմէք տիր։ Սէմեան վէ միւճէվհէրթի բարբարամագ իչիւն եարբէմը տըր։ Սիզ ալմանատան տա ղիյմէթտար վէ միւճէվհէրթատան տա ղիյամէ կիրանդա-հասընընդ։ Ժամանդ ինդէ պէ՞ն նանընը

նանընը տախի գարատան թազէիգի մագազէտինատէն պաշկա պիր սուրէթտէ թէէվիլ օլընմամագ։ Խիւրատա էօյլէ պիր կիւնէ վարբըմագ իսթէնիյօր՝ քի Սարայլը ագլընմա եունանիսթան ղարբլաղընտան կուգալանարագ։

— Պիղէ իլթիհադ իսէրսին, եա իշթէ սրգէղ զօղամագդըզ։ սէնդիլէճէք։

Սէլանիկ հեալիսի շեհիրի քեrf իսիյor։— Սթինատան պիլսիրիլսինինէ կէօրէ, Սէլանիկ էհալիսի շէհրի քիւմէ քիւմէ թէրքլէ Սթինայա կիթմէկի մէրճեհ խոսյօրլար։ Օ. Լ.

ԴԱՐԱՏԱՂԸՆ ԵԼՆԻ ԴԱՊԻՆԷՍԻ.— Ս.Ժանս Հալասա Պօրտուան պիլսիրիլիյօր։ Եէնի Գարատաղ դապինէսի պէրվէճհը ամբ թէչէքիւլ իմմիշ տիր։— Բանիկ պաշ վէքի, խարիճիյէ վէ մալիյէ նազիրը, Լուգաս Ըէյմիթ հարպիյէ, Եունաղ Սրանքօվիչ ատլիյէ վէ տախիլիյէ, Ռիէր Վէթրօվիչ Մէարիթ վէ մէղահիպ նազիրը։ Գ.

ՀԱՐՊԻՒՆԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆԴԷՆ.— Ճիհէթը ասքերիյէճէ թանն վէ չեքերի վերիմէք իւզրէ 60000 իլա 100 պին քիլօ հէլվանըն ամէհէր քիլօսընընդ իմալը 70 քարա իւճրէթլէ թալիպի էհնիէսինատէ տիր։ Չէհրը հանին 27ինճի չարշէնպին կիւնի ֆիյաթէ վէ չէրայիթէ մուվաֆֆագ կէօրիւտիկի թադարտէ ինճէպհի մուգարրէր տիր։ Վամալա թավիզ օլանլարընդ թէէմինաթլարընը միւսթասրլէն եէմմը մէղքիւրատ զէվալլի տանթ 2տէ Լէվաղիմմը Ուզումմիյէ տարէսի միւպայէթ գօմիսիօնընա միւրաճաաթլարը վէ կէմիճի ֆէնէրի-պէղ իտրթամ-Մօղ կէօղլիկի մանֆաատը, ամէրիգան ղէղի գանավիչ, կապէզ էլպիսէիք պէղ, գալիզօթա, թէրլիք, մանդազ, ազ, հարիգ թուլումպասը, հաթագ պալթասը, թաֆթա գունտուրա տապանը, շէվնա հալինատ պաղը, նալպանտ թաղմը, չավանի նաբը, մաքինա գօնսթանս, վալվալին մօթօր, տինամօ եաղլարը միւդանյա օլընամաղընտան, ինթայա թազիգ օլանլարընդ հէր կիւն սաաթ 1տէն սօնրա վէ 2870 գրյէ ինճէ մաքինա եաղը, 1440 գրյէ գալընդիրէս նանընա ինթիյաճ վար տըր։ Թալիպ օլանլարընդ հէր կիւն էէվնգիմնթը Զումմիյէ միւսպէպէթ գօմիսիօնընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 3—1

ՍՕՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՍՕՖԻԱԼԻՍԹԼԻՐ ԳՕՆԳԷԼԱՆՍԸ Վ.Է.ՍՈՒՆ

Պէրլին 7.— Զիւրիխատէն պիլտիրիլտիկնէ կէօրէ, Զուրիցերիա Սոֆիալիսթ օրկանլարը Զիմմերվալտ պէյնէմիկէ սօսիալիսթլէր գօնֆէրանսընընն էհալիյէ իսիթաղ իմմտիկի պէյանատէի նէշր իսիյօրլար քի, պունտա, հարօր նիկայէթլէնտիրմէք իչիւն վէ-

նընդ պէնի այադլարընընդ զարանգընը-ըրաճագ տըր։ Պէն սիզի սէվիյօրում վէ սիզի էօյլէ եիւքսէք պիր մէրթէպէյէ չըգարաճաղըմ քի, պիւթիւն գանընդնար ինքէ վէ պիւթիւն էրքէքլէրէ տէ պանդիգիմէ իսթէսինլէր։

Ժան Լամիշ օլտաղը պաշընը գալտրըրտը վէ իրի կէչգէնիլէ մարքիյէ պարարագ։

— Ա՜հ, միւսիւ, սէտի, պէն չօղ պասիրէթսիզ Ամէրիկատամ, լաքին ութանմադան պէնի դիդարման պու վաղալարընը տիյնէմէքլէ ճէկմամը գալամ։ Պու պէօյլերի պանա խիթաբ իտէճէք զասար քիսթախլըգ իտուղ իմմէյլճէկլինիզի քէնտի քէնտիմէ սորընյօր վէ ինանմայօր իսիմ։... Արթուղ ալիրարիմիզի թէրք իսէլիմ. պէնի իմմանիրէր...պիզի կէօրիւրէր։...

Ֆանա տուրէն։

սաֆիթը միւմքինէյէ չալըշըմագա Թարանֆանաքի գավմլար տավէթ ընյօր։ Սթիտէքի ճէմիյէթլէր Զիմմերվալտը գօնֆէրանսընա մուվաֆֆագ իմմիշլէր տիր։ Պրիթիշ սօսիալիսթ ֆէդրասյասը, միւսթաղիլ ամլէլ ֆէդրասը, Բուս ամէլճիքիրլ սօսիալիսթ ֆէդրասյասը, Բուն սօսիալիսթ իթթիֆաքը, Բուս Մուսէվիլէրի ամլէ չիրքէթը ումումիյէսի, Բուս Բօլշէվիկ սօսիալիսթ ֆէդրասյասը, Պուլկարիա սօսիալիսթ ֆէդրասյասը, Ճէնուայի միրիա պէյնէլմիլլի սոսիալիսթ իթթիհատը, Իթալեան սօսիալիսթ ֆէդրասյասը վէ ումումի սէնտիքա Ֆրանսըզ սինտիգասը վէ սօսիալիստ ագալլիյէթի, Սէլման սօսիալիսթ դալլիյէթի։

ԱԼԷՄԱՆԻԱ—ԱՄԷՐԻԿԱ

Պէրլին 8.— Վաշինկթոնտան զէմ ատ Գէլօնկէնդայա Ալիլարիրինի մէօրէ, էօյլէնք տօղրուլանմասընդ ուրկամթրա Լաշ խաբէնտ Ալէման նազիրը Վաշինկթոնտա պէօյիւք պիր քիւնէթը ֆիքր իչէրի վէքիրմիշ էֆքիտարը ուսմամիյէ սէյօր քի Խասէմաթը պաշլանկըճընդան պէն գիյասէ մահիրանէ գաշէմէ մըշ դաշէթ մուէյիտ պիր ասգարը։ Իթիլաֆը տօսթլարը պիր լէմանիանընն քէնտի բրիճհանընդէ լիլինի կէօսթրարիկինի թադարտիյօրլար։ Նօթանընն հանալ իթնէթայիճէ կէլինէճ, էֆքիտարը ամրիյէ այրըլմըշ օլուպ լաքին էօնճը մուճիպը մէմնունիյէթ պուլընը։

— Նիւ-Յորքն «Սիրնայ» գազէթասը տէյօր. «Ամէրիքա քիրմէթի-երքանընտան պիր Ամէրիքա նօթասընընդ հասալ իթթիքլիրի պիր հապարնա պէյանը ֆիքր իթմիշ տիր։ Սէլէմանիանընը միւսաֆիր դայէթլէ չայանը խանֆիպ Ճիմամ պիր գաթը միւճանէպ նասալ թէպրիյէ օլընամաղընը յամայօրում։ Ալէմանի էվվէլքի բրիսընը թախմինինդէն գիպպամ սաատաֆտան պաշլընդրյօր։

ԻՐԼԱՆՏԱ ԻԹԹԻՀԱԴԸ

— Իրլանտա ասոլէրինինէ մահքիմ օլանլարընը մէքտուբ պէյլիղ օլընյօր։ Պունլարտան 5 էպպէտ քիւրէք ճէզասընա թարմիմ օլունմուշ տիր։ Գոնդէնա միւէպպէտ քիւրէք ճէզասընա մահքիմ իսիյմիշ տիր։

ՍԻՆԷ-ԲԱԼԱՍ.— «Դըզդարա» գրքույկ 3 բէրաբէ։

— Պիր սագիգա պիլէ տուր...

— Սալընընդ պիր տագիգա... սիզ հիչ սէվմէմիշմիսինիզ... իտէն հրսիսիյէթէն խիալընը գազանընդ... Սիզի կէօրանէ՝ սիզի տիւլանիր սիզի արզուլէյօրում։... Սիզ պալաճաղընընդ գալանը պիլիյօր, տիյօրում։ Ճէնանիյէ դանար գրաֆը կէդանդ տօճաշտում։ պիր թագդա տիվանէլիքլերի կիւզէլիքլերէ քաքաբ վէ թալնա վէրտիկի պէօյլէ սէրկէ դրամընը մաղվ իմիտիմ։... գալ պիրինի սէվմէտիմ։

(Տեսնել)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Մեծարգոյ Պարոն Գրիգոր Զարիֆեան

Ամենայն հարգանաց հետ հրաւիրեալ ենք ձեզ մասնակցելու Հայկական Նախարարութեան Ընդհանուր Ժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ Հոկտեմբերի 8-ին, Կիրակի օր, ժամը 2-ին։

Ի Հանդերձեալ Ի Ներկայ

Ի Հանդերձեալ Ի Ներկայ

Ի Հանդերձեալ Ի Ներկայ